

Abstrakt

Předkládaná disertační práce se zabývá obdobím vlády krále Nyuserrea, jednoho z velkých vládců v období Staré říše, jenž panoval v polovině 5. dynastie (2402–2374⁺²⁵ př. Kr.). V průběhu jeho vlády nastala transformace celé společnosti starověkého Egypta, která byla zapříčiněna událostmi na přelomu 4. a 5. dynastie, kdy vysoké posty ve státní správě přešly z rukou královské rodiny na hodnostáře nekrálovského původu. Tento fakt se promítl do celé společnosti a nastartoval četné změny, jež se jako pramínky slily v jednu řeku v době Nyuserreovy vlády.

V tomto klíčovém období nastala pozvolná proměna egyptského *království* ve *stát* a objevila se řada inovací v nejrůznějších oblastech (náboženství, společnost, administrativa, architektura hrobek, atd.), které odrážely proměnu participace na moci. Tento stav byl reflektován především v hrobkách hodnostářů žijících v dané době, které se staly indikátory proměny společnosti. Těžiště výzkumu tedy spočívá v analýze více než 100 hrobek vysoce postavených osob a jejich rodinných příslušníků, a to především v analýze titulatury těchto úředníků, jejich obětních formulí, nepravých dveří (coby ústředního bodu zádušního kultu) atd.

Jednotlivé kapitoly předkládané práce ilustrují nejvýznamnější změny ve společnosti. Po první úvodní kapitole, která poskytuje vhled do problematiky, následuje druhá kapitola věnovaná nové obětní pozici, která poprvé reprezentuje klečícího krále. Třetí kapitola je zaměřena na inovace v sociální sféře, a to především na jeden z významných znaků, sňatkovou politiku panovníka. Čtvrtá kapitola je věnována přestavbě administrativní struktury, tj. správy státu. Jsou vyzvednuty prvky, které výrazně reflektují proměnu distribuce moci. Pátá kapitola se soustředí na přesun úřadů a profesí z otce na syna, tzv. nepotismus, který narůstá právě v tomto období. Šestá kapitola se zabývá náboženskou sférou, především zavedením kultu boha Usira, jenž indikuje proměnu konceptu posmrtného života vysokých hodnostářů. Závěrečná kapitola shrnuje výsledky celé práce a zasazuje je do širšího vývojového rámce.